

יציאות השבת פרק ראשון שבת

לו א ב טושיע אית סי
שמה ספיף טו:
לו א מיי פייד מהלכות
שבת הלכה י קמג
לאון סה טושיע שם ספיף
ד:
לח ד מיי שם הלכה י
טושיע שם ספיף י:
לכ ה מיי שם הל' י
טושיע שם ספיף י:
כ ד מיי שם הלכה י
טושיע שם ספיף ה:

הגהות הב"ח

(6) גב' למעלה מעשרה
טפחים מורק וכו' והיוני כזה
אמאי מורק:

גליון הש"ס

גב' רבא אמר לאו ביה"ד
דמי. עיין מירובין פו ע"ג
ובכ"ש שם כה"ר וסח"י:
שם ויזנין משני לה. כעין זה
נדרים מ"ח: תוס' ד"ה והלכה
ונחה בו' וא"כ היכי אמרינן
הבא חוקקין בו' ע"י מולין
קבו ע"א מר"ה אן:

תוס' ישנים

(א) ועי"ל דהכא ה"ס
ממילתו גביהו ז' זמחון
וא"ל לנרף הגידול אלף ז' זמחון
אורי י' ושפתק דלכ"ה אורי
י' זמחון אחד ה"י כ"ה אלף
בטובה לרף לנרף הגידול
ויזנין מנ' לא זמחון:

מוסף תוספות

א. לטלטל בכולו. מוס'
ה"ל"ש. ג. [ו]תמא קאמר.
כע"ל. א. דליהו לבוד.
מנ"י. T. אבל לענין שבת
אין ההקפדה במחיצות
ממש שיהיו מכשירות את
החוקק אלא שיהיה החוקק
נשמר ע"י שלא יהיו רבים
בוקעין בו, וכיון שיש
בחוקק רובו ד' על ד' ויש
בגבוה כשיעור רשות
היחיד עם גובה המחיצות
והמחיצות שמורות אותו
מבחוץ לא היישין בין
שורו על שפת החוקק בין
שורו מרחוקות ממנו כמה.
כע"ל. (אלף גמול' ה"ל"ש ע"י
מנ"ש שפני ענת מנו שמוס'
כאן זמח' יטסו ויש לנ"י מה
כונת מוס' ויש נפק"מ בין
הכש"ל לתוס' ה"ל"ש ע"י
מור"ח טרוביץ ס"ה (6) מקס"א].
ה. [לא יענין] רק שהרשות
משתמר ע"י המחיצות
אפילו רחוקים ממנו הרבה
קריו רה"י הלכך. ל"ש ש' ס'
י. חיצונות של הבית.
מוס' ה"ל"ש. I. הגבירות
עשרה. מוס' ה"ל"ש.
ח. פרש"י והוה ליה זרק
מרושת הרבים לרה"י והא
גבוהה עשרה הייא רשות
לעצמה וכדמסיק דאע"ג
דלית ביה ד' על ד' חוקקין
להשלים. מוס' ה"ל"ש. I.
ט. שכן דרך לאחד
שמיטין העצים שעשו על
גבן המדרגה לצורך הבנין
נשארים בחומה חורין
נקובין מעבר אל עבר. מוס'
ה"ל"ש. I. על ד'. מוס'
עיונין א': ומושמשין בהם
בני הבית. מוס' ה"ל"ש. I. ועי' מה"ש. I. א'. שאינו נוח לתשמיש הרבים משתמשים בהם בני הבית. מוס' ה"ל"ש. I. ב. מתני'. מוס'
זרק מר"ה ונח על גביו חיוב, נימא כו' אמרה דנתיא זרק ונח ע"ג ז'ו כל שהוא ר' מחייב והכמים פטורין.

ואם חקק בו ד' ע"ל ד'. וקשה לריב"א מ"ש מסוכה דלינה גבוהה
י' דלמנר צ"ק דסוכה (דף ד.). חקק זה להשלימה ל"י אס
יש משפת חקק ולכותל ג' טפחים פסולה פחות מג' כשרה והכא מהני
חקיקה אפילו מופלגת מן הכותל הרבה¹⁰ ומירך דשאינו חסם גבי סוכה
דבעינן שיהיו מחילות סמוכות לסכך
דילפינן התם (דף ו.) מחילות מבסכת
בסכת בסכות כדלמרי"ה (התם) החקיק
הסיכוך מן הדפנות פסולה ולהכי
צעינן שיהא פחות מג' דלרין לנרף
הגידול של חקק למחילות כדי שיהיו
סמוכות לסכך שכנגד הנקב ואע"ג
דדופן עקומה מכשרת עד ד' אמות
ממרך לה הש"ס¹¹) ה"מ היכא דליכא
מחילות מעלייתא אצל הכא דלשויה
מחילה בפחות מג' מנטרף הגידול
עם המחילות דהויא סמוך לסכך טפי
לא מנטרף א' התם לא יחיא
תשמיישתיה. וז"ל רה"ר רבנן לאו
כרה"ר דמי אע"ג דיחא תשמיישתיה
טפי מקרין וזית דהא אפילו ר"א דפליג
צנדי רה"ר מודה צקן וזית כדפרש"י
לעיל אפ"ה לא הוי כחורי רה"ר
דחורי רה"ר ניחא תשמיישתיה טפי:
והר"ב ונחה בחור כ"ל שהוא באנו
למחלוקת רבי מאיר

אלא דאין רה"ר למעלה מ' מתני' היא דרתנן
זורק ד' אמות בכותל למעלה מ' טפחים
זורק באויר למטה מ' טפחים זורק בארץ
אלא אכרמלית דאין כרמלית למעלה מ'
ואקילו בה רבנן מקולי רה"י ומקולי רה"ר
מקולי רה"י דאי איכא מקום ארבעה הוא
דהויא כרמלית ואי לא מקום פטור בעלמא
הוא מקולי רה"ר דעד י' טפחים הוא דהויא
כרמלית למעלה מ' טפחים לא הויא כרמלית:
גופא אמר רב גידל אמר רב הייא בר יוסף
אמר רב ב"בית שאין תוכו י' וקריו משלימו
ל' על גג מותר לטלטל בכולו בתוכו אין
מטלטלין בו אלא בד' אמות אמר אביי יואם
חקק בו ד' על ד' והשלימו ל' מותר לטלטל
בכולו מאי טעמא הוי חורי רה"י וחורי רה"י
כרה"י דמו דאיתמר יחורי רה"י כרה"י דמו
חורי רה"ר אביי אומר כרה"ר דמו רבא
אומר דלאו כרה"ר דמו א"ל רבא לאביי
לדידך דאמרת חורי רה"ר כרה"ר דמו מ"ש
מדיא דכי אתא רב דימי א"ר יוחנן לא נצרכה
אלא לקרן וזית הסמוכה לרה"ר ותיהו כחורי
רה"ר התם לא ניהא תשמיישתיה הכא ניהא
תשמיישתיה תנן ה"ה זורק ד' אמות בכותל למעל'
מ' (6) זורק באויר למטה מ' טפחים זורק
בארץ והיוני בה מאי זורק בארץ והא לא
נח וא"ר יוחנן בדבילה שמינה שנו ואי ס"ד
חורי רה"ר כרה"ר דמו למה לי לאוקמה בדביל'
שמינה לוקמה בצרור והפין ודנח בחור יזמינן
משני לה שאני צרור והפין דמיהדר ואתי
זימנין משני לה בכותל דלית ביה חור ממאי
מדקתני רישא זרק למעלה מ' טפחים זורק
באויר ואי ס"ד בכותל דאית ביה חור אמאי
זורק באויר הא נח בחור וכי תימא מתני'
דלית בהו ד' על ד' והאמר רב יהודה א"ר חייא
זרק למעלה מ' טפחים והלכה ונחה בחור
כל שהוא באנו למחלוקת ר"מ ורבנן דר"מ
סבר חוקקין להשלים ורבנן סברי ה"אין
חוקקין להשלים אלא לאו ש"מ בכותל דלית
ביה חור שמוע מינה: גופא אמר רב חסדא
נעץ קנה ברשות היחיד זורק ונח על גביו
אפי' גבוה מאה אמה חייב מפני שרה"י עולה
עד לרקיע לימא רב חסדא דאמר כרבי דתניא
זרק ונח ע"ג ז' כ"ש ר' מחייב והכמים
פטורים (אלמא לא בעינן מקום ד' על ד')

אלא דאין. אורי רה"ר למעלה מ' והוי אורח מקום פטור: **מסני'**
היא. ולמה ליה לשמואל לאשמעינן: **הזורק ד' אמות.** כרה"ר ונדבק
בכותל כגון דבילה שמינה כדמוקי לה לקמן: **זורק באויר.** ופטור
דלאו כרה"ר נח ורה"י נמי לא הוי אלף דבר המסויים ורנח ארבעה:
זורק צרף. ומייב דלויז רה"ר
משנח משהו הוי הנחה. ולא דמי לנח
על דבר המסויים למטה מ' דההוא
חשיב למיהוי רשות חסוד לעלמו או
כרמלית או מקום פטור ולא הויא
הנחה כרה"ר: **אכרמלית.** כדפרש"י:
ואקילו זה רבנן. לעיל קאי ארנב
דימי ורנב ששת דלקילו זה רבנן
כרמלית הויל ואיסורה מדבריהם
אקילו זה: **מקולי רה"י ורה"ר.** רב
דימי אשמעינן מקולי רה"י כי היכי
דרשות היחיד ליתיה פחות מרחב ד'
והמכניס מרה"ר עליו פטור כרמלית
נמי לא הוי ומותר לכתחלה להכניס
מרושת הרבים ומרה"י עליו ורנב ששת
אשמעינן דמקולי רה"ר נמי אקילו
עלה דלינה מוספת צאייר למעלה
מ' כרה"י אלף למטה מ' כמות
רה"ר: **חקק זו.** צקרקע הוצית
צאמלעיתו ארבעה צאורק ורנח:
והשלימו. צמקוס חקק לחלל י' גבוה
עד הקירוי נעשה כל הציית כולו חורי
רה"י כמו כותלי רה"י ובהם חורים
כלפי רה"י שהם כרה"י והני נמי כיון
דנגד החקק רה"י גמור אינן הוי
פילות של תשמיישי רה"י: **חורי רה"ר.**
חורים שצמלית כלפי רה"ר: **לאו**
כרשות הרבים דמו. אלף רשות
למעלה מ' וחס רחבים ד' הוי כרמלית
ואי לא הוי מקום פטור: **לא נלרנה.**
והכרמלית דמני צבריימת אוקמה רב
דימי צקן וזית כו': **סיהוי כחורי**
רשות הרבים. ואמאי הויא כרמלית:
והא לא נח. וכי חורה נפלה לתוך
ד' אמות דעל כרמך כשמכה ככותל
ד' אמות לאחוריה: **ושאני לרור וספך**
גרסינן. ללומר צכותל דלית ציה
חור ואפילו הכי לא אוקמיה ר' יוחנן
צדנח צחור משום דלאו אורחיהו
לרור וספך לנוח ע"י זריקה צמקוס
שנפלין שם: **אמאי זורק באויר.**
הא ה"ל מרה"ר לרה"י דהוא ליה גבוה
י' ורשות לעלמו: **רבי מאיר ורבנן.**
צמסכת יומא גבי מוזה: **רבי מאיר**
סבר. דבר שאין צו שיעור ויש שם
עוצי ורנח לחקוק ולהשלים לכשיעור
אמרינן כמאן דחקוק דמי והכא נמי
לרבי מאיר חוקקין להשלים ומייב
וקתם משנה ר' מאיר: **דאמר רבנן.**
דלך צעי הנחה על גבי מקום ד':
זרק ונח כו'. קס"ד מרה"ר לרה"י:
ונטפו

(6) לקמן ו: ק. ג. (5) לקמן
נטי: ק. א. (4) ג"כ שם ע"ש,
(ד) לקמן ק. יומא יא:
נעירובין יא: ג: קא"ל:
ה) לעיל ד: (1) כש"ל מ"י,
(1) ועי' מוס' פוסה ד: פד"ה
פחות משלשה (ח) (דף ז. א.
(ט) שם ד. א.

מוסף רש"י

חורי רה"ר אביי אמר
כרה"ר דמו. ענין טמל
הסמוך לרה"ר ויש בו חור
זרק ארבע אמות ונח שם
חייב דחשיבי ליה הנחה
כרה"ר (נעירובין 98). למעלה
מ' זורק באויר. ופטור
דלך נח כרה"ר, זלמן רה"ר
למעלה מעשרה, וכתבי' נמי
לא נח, שאיני מקום מסוים
שיהא חסוד ד' שהרי לא
נח כחלל הטמל אלף נפתי.
נח מקום מ' טפחים זורק
בארץ. דלויז רה"ר הוי
ומייב ויון דלויז רה"ר הוי
נח ככל דמי מחייב, ורשומא
לנפשה לא הוי, לא כמלתי.
ולא מקום פטור, הויל
ופטיו נח ולא נח כדלכא
שיהא מקום מסוים (קטו)
צו. באנו למחלוקת ר"מ
ורבנן. ל"מ דלמנר חוקקין
להשלים צמקוס שיש מדי לחוק,
הכא חייב, דלויזן חסוד
כלילו הוי ארבע (קמ"ט פ. 8).

רב נסים גאון

הוא דאמר רב יהודה אמר
רב אמר ר' חייא זרק
למעלה מעשרה והלכה
ונחה בחור כל שהוא באנו
למחלוקת ר' מאיר ורבנן.
ועמונה זו פברק הורוק
(דף ק) ותניא נמי הכי זרק
למעלה מ' והלכה ונחה
בחור כל שהוא ר' מאיר
מחייב והכמים פטורים.
ותמצא בירור השמועה
כמ"ס עירובין פברק א
(דף יא) אטכחיה רב ששת
לרבי בר שמואל, אמר
ליה תאני מרי מייב צבורת
פתח. אמר ליה תיננא
כיפה רבי מאיר מחייב
במוזה והכמים פטורים,
ד' מאיר סבר חוקקין
להשלים ולדבריו אם נחה
בחור כל שהוא חייב, ורבנן
סברי אין חוקקין להשלים
ואם נחה בחור כל שהוא
פטור עד שתוזה בחור שיש
בו ד'. ועוד תמצא פברק
א' מן מסכת יומא (דף יא)
ובמסכת (שבת) נעירובין
(דף קא) פברק המוצא
תפילין תנו רבנן פתחי גינה
בזמן שיש לתן בית שער
מבפנים כו'. ואמרו אמר
אביי לעולם דלית ביה ד'
ויש בו לחוק להשלימו ל',
ובהא פליגי ד' מאיר סבר
אין חוקקין להשלים ורבנן סברי
אין חוקקין להשלים.

רבינו הגנאל

אמר אביי אם חקק בו ד'
על ד' מותר לטלטל בכל
הבית. מ"ש אלו הארבעה
שיש בגובהן עשר הן הבית
והשאר חשובין כחורין,
וקי"ל חורי רה"י כרה"י
דמו. חורי רה"ר אביי אמר
דלויזן חסוד רה"י פטור מאה אמה
אין חוקקין להשלים.

כרשות הרבים דמו ורבא אמר לאו כרשות הרבים דמו, והלכתא כרבא. הא דאמר רב חסדא נעץ קנה ברה"י אפילו מאה אמה זרק מר"ה ונח על גביו חיוב, נימא כו' אמרה דנתיא זרק ונח ע"ג ז'ו כל שהוא ר' מחייב והכמים פטורין.

כרשות הרבים דמו ורבא אמר לאו כרשות הרבים דמו, והלכתא כרבא. הא דאמר רב חסדא נעץ קנה ברה"י אפילו מאה אמה זרק מר"ה ונח על גביו חיוב, נימא כו' אמרה דנתיא זרק ונח ע"ג ז'ו כל שהוא ר' מחייב והכמים פטורין.

10. דלר' מאיר חוקקין להשלים. מוס' ה"ל"ש.
11. דלר' מאיר חוקקין להשלים. מוס' ה"ל"ש.

